

ÁT-NÉZŐ

ELHIVATOTTSÁG A MINDENNAPOKBAN

(KONCZEK JÓZSEF VERSEI ELÉ)

Az itt következő két vershez egy személyes történet fűződik. Így ezúttal jobbnak láttam, ha eltekintek a szoros olvasástól, és megosztom a kedves olvasóval, hogyan is kerültek hozzám ezek a szövegek.

Koncsek József neve eddig sem volt egészen ismeretlen előttem. Jól tudtam, hogy pályája a Kilencek néven ismertté vált költői csoportosulásban indult. Ezt a csoportosulást olyan nevek fémjelzik – hogy csak hármat említsek meg hirtelenjében –, mint a nemrég elhunyt Utassy József, vagy a költőházaspár, Oláh János és Mezey Katalin. Igaz, a Kilencek tagjai közül Konczek neve meglehetősen kevésbé van jelen az irodalmi közbeszédben. Ehhez bizonyára hozzájárult a fővárosból, a budapesti pezsgésből való korai elköltözés, és persze az is, hogy viszonylag későn, csak 1984-ben jelent meg első kötete, a *Galambok, galambok a történelemben*. Én magam Ahmatova-fordításait fedeztem fel legkorábban (a műfordítás-gyűjtemény egyébként 2007-ben önálló kötetben, Lator László ajánlásával látott napvilágot: *Ahmatova ifjú arca*).

Nemrég azonban személyesen is megismerhettem a költőt. Ő szintén részt vett a Székesfehérváron ez év októberében megrendezett a „*Szerelem – sötét verem (?)*” A határon túli magyar irodalom napjai elnevezésű konferencián. Először jó kedélyű, szívesen és hevesen vitázó természetű embernek gondoltam. Utóbb – miután módomban volt elbeszélgetni vele – némi képp módosításra kényszerültem előzetesen kialakított véleményemet illetően. Sokkal inkább fáradtnak tűnt, mintsem vidámnak. Sérelmezte – talán joggal –, hogy előrehaladott korában sem kap elég odafigyelést a szakmától. Már-már megfordult a fejében: végleg abbahagyja a publikálást. Én körülbelül a következőt mondtam erre: egy költő nem azért ír, hogy elismert legyen, ez csupán járulékos (és nem mindig méltányos) tényező. Majd Rilke egy ifjú költőnek címzett gondolatát parafrazeáltam: azért írjon vala-

ki, mert nem tud írás nélkül élni. Másnap Konczek József írógéppel szedett és kézzel javított lapokat adott át nekem: két, eddig még sehol nem közölt vers volt rajtuk. Ezek következnek alább.

Csordás László

KONCZEK JÓZSEF

VÉN MOZDONY ASZÓD ÁLLOMÁSON

*De szép is volt, amikor az erős, büszke
négyhuszonnégyesből kiszakadt a gőz,
s a hatalmas mozdonyjósztág alatt
mint felhők, puha vatta, hóvihar
úgy kavarogtak a párák,
s tán – valami reszkető légpárnán –
siklik tovább a fák fölé,*

*de nem! Csak állt, csaholt,
fújta a gőzt,
a régi mozdony, mintha azt
dünnyögte volna, hogy „semmi az!”.*

*Erejét, erekciónját
kilövellte, s hosszan, jólesően
folyatta sokáig, korán sárgult levelek,
olajosan felfénylő gyomok,
tán még nyári fészekaljja, tollasodó csirkék,
durvára tördelt kövek, és annyi más
ott futkoshatott a kerekek alatt.*

*S állt. Állt. „Bizony, elfáradtam.”
És a fémsötéten csillogó
monstrum lassan megindult hátra felé,
s láthatóvá lett a széphomlokú állomás
vasúti tábláját fordítva olvasni.*